

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Vers. 42.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

batur benignitas. Prophete autem munus suum veris miraculis approbarunt, nec aliter illis credere tenebantur.

§. 2. Præcipuam hac in re benignitatem Dei agnoscit Chrysostom. eamq; & vltima prædicat, quod ingratos, & rebelles non deserat. Quod si igitur noui Prophete mittantur, fidē suam signis & virtutibus approbent, necesse est. Alioquin ordinarij pastores audiendi sunt, quorum nunquam in vniuersam fides deficit.

Crudeles agricola. Agricolæ seruos percutiunt, id egeu habetur in ple-
risque, alij codices habent *ἐδραγν*, quod vetus inter-
pres & Syrus legit. Nam *δραγν* est percutere, sed *δραγν*
pellem derrahere. Alios occiderunt, alios lapidibus ob-
ruerunt, in Syro inuersus est ordo, qui etiam habet
וְהָיָה וִיחַ שֵׁשֶׁת, qui occideret: videre licet Ierem. 44.
v. 4. 5. 6. 2. Par. 36. v. 14. 15. 16. Act. 32.

Liberum arbitrium. §. 3. Elocationis pactum mercedem indicat, &
meritum: quin Bullingerus sub conditione locatum
ait, vt fructum afferret, qui illa. c. 5. recenſet. Absentia
seu abitus patris familias significat, homini liberum
arbitrium datum esse, vt habet comment. Hieronym.
Libertatem initio furenter oppugnant, ab ea tamē
hæresi pro re nata recesserunt, & nostram *συνέγνωσαν*
cooperationem cum gratia diuina probant, vt Be-
za. l. i. q. & respons. Vide Amlingum ad Anhaltinos,
Hemmingium, Wittenbergenſes.

VERSUS 37.

*Iterum misit alios seruos plures prio-
ribus & fecerunt illis similiter. No-
uissime autem misit ad eos filium
suum, dicens: Verebuntur filium
meum.*

QVÆSTIO I.

Quid filio regis factum est?

§. 1. **M**isit eum rex, vt eum v. reterentur, dixit enim
ἐν τῇ ἀποστολῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως. Syrum est verbum
פָּרַד, quod erubescientiam significat. Pater familias
humano more loquitur apud Lucam, *ἵνα* tortē, Sy-
rus פָּרַד iam. forcē.

In Christum illa conueniant; nam spe retinendæ
patriæ eum occiderunt, ne venirent Romani. & auferrent
locum, & gentem. Christus autem hæres est vniuerso-
rum Plal. 2. 7. & 8. Christum autem cognouerunt,
Ioan. 15. 22. & 24. Nec repugnat illi, quod Christus
ait, Nesciunt, quid faciant, & Paulus, si cognouissent, non
crucifixissent. Soluit quæſtionem Iustinus q. 14. o. ad or-
thodoxos p. 377.

Imprudētia siue ignoratio dupliciter dicitur, aut enim
non sponte sua quis ignorat, cum eas res non habeat, quæ ipsum
ad cognitionem ducant: aut voluntate sua ignorat, cum res
ad cognitionem eum ducentes habeat, & nosse tamen nolit.
Atque hanc destinatam ignoratorem, solita est sacra scriptu-
ra aliquando nominare, aliquando imprudētiā siue insci-
entiam, aliquando scientiam. Vt cum dicit. Et me nosſis, &
vnde ſim nosſis, pro eo quod est: Ex operibus meis, &
nomine meo, & sermonibus meis nosſe poteſtis veritatem.
Nam qui per mendacium fallit, opera talia edere non po-
teſt, & cum ab agricolis hæres eo est agnitus, quod eum vide-
rant in præſenti vita operum editōne & filij appellatione ſu-
pra omnem eſſe hominem, iuxta euidentem parabola deſcri-
ptionem, ſed tum quod illum poſt mortem eius Deus ē mortuis
ad vitam immortalē eſſet reſuſcitaturus & ſacſurus hære-
dum vniuerſorum, non cognouerunt. Nam & ipſa perſpicua

parabola deſcriptio eius rei elucidam & apertam non habet
deſignationem. Itaque de euſmodi ignorantia dixit Chriſtus,
Pater remitte illis: neſciunt enim quid faciant. Similiter &
Paulus: ſi enim cognouiſſent, haudquaquam Dominum gloriæ
crucifixiſſent.

§. 2. Tertullianus l. aduerſus Praxeam c. 26. pro-
bat patrem à filio diſtinctum, & non eſſe ſeruum, ſed Do-
verum filium & hæredem, l. de carne Chriſti cap. 11.
Hæretici autem improbe captabant verba. vt ſeruum
facerent, qui vt cæteri famulorum mittitur ad cul-
tores vineæ, ſed non ideo famuloſus eſt, cum exptelliſ-
ſime dicatur mitti filius, & hæres; & pater dixerit, Re-
uerentur filium meum.

VERSUS 41.

*Aiunt illi: Malos male perdet & vi-
neam ſuam locabit alijs agricolis,
qui reddant ei fructum temporibus
ſuis.*

QVÆSTIO I.

Quid factum agricolis?

§. 1. **I**udicium contra ſe ipſi Pharifæi pronuntiant,
Malos male perdet, κακούς κακῶς δοκίματον ἀπὸ τοῦ
Malos male perdet ipſos. Syrus פָּרַד בְּרִישׁ בִּישׁ debiſſet biſh.
Proverbij loco vlturpāt, & Hæbraei & Greci Anſtoph.
δοκίματον ὁ κακὸς κακῶς. Te malum perdam male. Lex e.
nim generalis eſſe videtur, vt malis male, bonis bene
ſit. Non eſt inter Euangelifas ylla diſſenſio. Marci 11.
9. Luc. 20. 16. Chriſto illa verba tribuuntur. Verum
& Chriſtus & Pharifæi protulerunt, illi interrogatio-
ni reſpondentes, Chriſtus vero reſponſum eorum re-
petendo, atque approbando, minando, de illis ipſis
inte. pretando. Illi ſidem cum ingenere de peccatis im-
probatorum agricolarum audiunt, probant, cum ſibi
vident applicari, refugiant. Vineam locabit alijs, Sy-
rus פָּרַד ab פָּרַד Nochad ab Echad, poſſidere faciet
fieret quod improbi dixerunt κατὰ γὰρ τὸν νόμον
hereditatem. Quæ enim locatione habere noluerunt,
ſed hereditario, etiam locationis iure pulſi ſunt.

VERSUS 42.

*Dicit illis Ieſus: Nunquam legiſtis in
ſcripturis: Lapidem quem repro-
bauerunt adificantes, hic factus eſt
in caput anguli? A Domino fa-
ctum eſt iſtud & eſt mirabile in o-
culis noſtris.*

QVÆSTIO I.

Quis lapis reprobatus?

§. 1. **A**lijs agricolis elocandam, Reſpondens, alijs, pater
ἐν τῇ ἀποστολῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως. De ſe enim dictum eſſe intelligebant. Sed pater
Chriſtus aſſerit, eos eſſe qui fructum negarant,
ſeruos primū, deinde hæredem occiderent, id-
eo fore vt regi Dei, hoc eſt, ſacra reſpublica, ſacra-
dotium, lex, & quæ reliqua erat Dei cognitio aufer-
ratur. Ita quoque alias gentes poſt fidem Dei re-
lictam ab eo deſertas videmus. Chryſoſtomus
illam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN